

І чужому навчаєтесь,
Свого не чурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Свобода", 81-83, Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНС0005: 435-8740
— Тел. в Нью-Йорку:
ВАРсly 7-4125
УНС0005: ВАРсly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 156. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го СЕРПНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 24, 1966 No. 156. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Віторок, 23 серпня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

БОНФЕРЕНЦІЯ ПРЕЗИДЕНТІВ ЛАТИНСЬКИХ американських держав, мабуть, відбудеться в грудні ц.р. Так заявив асистент державного секретаря в міжамериканських справах Лінкольн Гордон. В цій конференції має взяти участь і президент ЗДА Ліндон Джонсон. Речень цієї конференції американських президентів буде усталений тоді, коли восени прийдуть на наради Об'єднаних Націй міністри закордонних справ всіх латинських американських держав. Можливо, що одночасно із президентами відбудуться спільні наради і міністри закордонних справ. Міністри закордонних справ визначать і місцевість, в котрій відбудеться нарада президентів.

ТРИ ВЕЛИКІ АВТОМОБІЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ відкрили вимогу спілки, щоб почати переговори в справі підвищення плати для 125,000 фахових робітників, які працюють в автомобільному промислі. Представники Дженерал Моторс, Форд Мотор і Крайслера Корпорації заявили, що Спілка Автомобільних Робітників має контракт, який кінчається аж 6-го вересня 1967-го року, і аж від того речення могла б обов'язувати нова умова про працю. Представник Конгрегації Дженерал Моторс сказав, що теперішній контракт підписаний в 1964-му році, обов'язок дає, і тоді представники спілки заявляли, що обов'язуюча умова є справедлива під економічним оглядом. Спілка домагається підвищення у висоті 50 центів за годину праці.

ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДІ, КОЛИ Б ТЕПЕР ЖИВ, то був би те, щоб ЗДА воювали в В'єтнамі. Так твердить колишній пресовий секретар покійного президента Кеннеді — П'єр Салінгер. За життя, що в 1963-му році, Кеннеді був проти того, щоб ЗДА вислали більше число своїх збройних сил до Азії. Але в 1964-му році прийшло до загострення непорозуміння між Північними і Південним В'єтнамом, і тоді, твердить Салінгер, президент Кеннеді напевно був би виступив збройно проти Північного В'єтнаму, бо до цього ЗДА були зобов'язані на основі договору з Південним В'єтнамом.

СЕКРЕТАР ПРАЦІ ВІЛЛАРД ВІРЦ обороняє збільшення платні лутувальним механікам на 4,9 відсотка, заявляючи, що воно менше шкідливо економіці, як недавнє збільшення ціни на сталь і збільшення відсотків від позичок. Вірц заявив в телевізії, що минулий тиждень був нещасливий для економіки ЗДА, бо заключений контракт в лутувальній промислі не є кроком до поборювання інфляційного тиску. Але цей контракт, казав Вірц, менше збільшив інфляції, як збільшення ціни на сталь, або як збільшення відсотків від позичок до 6-ох відсотків. Уряд рекомендує збільшити заробітки на 3,2 відсотка.

КАРДИНАЛ СПЕЛІМАН ПІДТРИМУЄ в'єтнамську політику Уряду президента Джонсона. Нью-йоркський Кардинал Френсіс Спеліман відправив Богослуження у великій залі готелю Гілтон для Ветеранів Закордонних Вояк і під час цього виступив промовою, в котрій казав, що він був під час Різдва в В'єтнамі серед американських воїнів і бачив, що ці воїни знають, за що вони воюють, вони знають, що їх туди запросили, щоб допомогти оборонити свободу В'єтнаму, щоб допомогти втримати мир у світі. Кардинал Спеліман заявив, що він не розуміє тих американців, які ніби в інтересі миру, протестують проти війни в В'єтнамі.

У СВІТІ

В БАНДУНГУ В ІНДОНЕЗІЇ ВІДБУЛАСЬ з тихим благословенням військових властей вулична демонстрація 2.000 студентів — проти президента Сукарна, на знак протесту проти промови, яку Сукарно виступив в минулому тижні з нагоди 21-ліття незалежності Індонезії. Сукарно поручав знову поворот до коаліції націоналістів, мусульманських визначців і комуністів. Також у своїй великій промові у своєму палаці в Джакарті 27 липня ц.р. Сукарно насправді заперечував політику, що її веде теперішній уряд. Закордонні коментатори вважають, що Сукарно змагає до переведення "проби сил" з своїми противниками у військових та студентських колах, сподіваючись підтримки з боку мешканців найбільшого острова Джава.

СОВЕТСЬКИЙ УРЯД ХОЧЕ ПЕРЕВЕСТИ на міжнародному конгресі математики, що йде тепер у Москві з участю 5.000 математиків із 58 країн, протиамериканську політичну резолюцію з наставуванням політики ЗДА у В'єтнамі та переслухувань в конгресовій Комісії для антиамериканських дій. Проект такої резолюції роздано всім делегатам. З ЗДА є там коло 500 математиків, між ними д-р Стіфен Смейл, що його теж покликано для переслухання в названій комісії, як одного з організаторів студентських демонстрацій в Каліфорнії.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР СОВЕТСЬКОЇ КОМПАРТИ ЛЕОНІД БРЕЖНЕВ ПОЛЕТІТЬ в половині вересня ц.р. на 4 дні до Югославії, Гадауту, що головною темою його розмов з югославським диктатором Тіто буде справа "вичищення" Александра Ранковича, що його ще недавно парадно приймали в Совстах, розраховуючи, що Ранкович буде наступником Тіта. Спір між Москвою і Пейпінгом, війна у В'єтнамі та заходи Югославії, Румунії і Болгарії покрацають вразини з Грецією і Туреччиною — це теж питання, які близько цікавлять Югославію і СССР.

У КАІРО ЗАСУДЖЕНО НА СМЕРТЬ сімох членів нелегальної мусульманської партії, як змовників проти життя президента Насерра. 25-ох дальших підсудних засуджено на домертну в'язницю, сімох на 15 років та чотирьох на 10 років в'язниці. Всі присуди заздалегідь одобрив Насер і тому від них нема відклику. Засуджених на смерть повісять. Це перший у процесів за змову і "зраду", що відбуваються проти 377 членів тайної опозиційної партії Мусульманського Братерства. В день після першого процесу — засуджено дальших 49 осіб на довголітні в'язничні кари за "змову".

ВЕЛИКІ ВАТАГИ НЕДОЛІТКІВ — НАПЕВНО ЗОРГАНІЗОВАНИХ ПОЛІЦІЄЮ — ГАНЯЛИСЬ вулицями Пейпінгу й тероризували купців, власників ресторанів ба навіть стріляли — примушуючи їх скіндати старі виліски і відмовлятися від "наслідуючих Заходу". Комуністичайській власті, повинуючись наказамі щодо "культурної революції" і не знаючи, у чому вона має бути та якими засобами її здійснити, — мобілізують вулицю, недолітків і шумовиння, проти "заскорузлого порядку" та небезпек, "впливів з боку гнилого Заходу".

ПЕРЕД ВИПУЩЕННЯМ ДЖЕМІНІ 11

Астронавти Чарльз Конрад (зліва) та Річард Гордон, які зворитимуть залогом космічного корабля Джеміні 11, відповідають на запити журналістів під час пресової конференції у Густон, Техас. Випущення Джеміні 11 передбачене на п'ятницю 30-го вересня ц.р.

Айзенгавер домагається військового вишколу для всієї молоді

Вашингтон. — Колишній президент Двайт Д. Айзенгавер домагається, щоб Конгрес схвалив закон про примусовий військовий вишкіл для всієї американської молоді. Коли б це сталося, тоді, на думку Айзенгавера, загальний військовий вишкіл дав би такі користі: були б великі резерви на поговори, і не треба б було їх в потребі вишколювати; було б достатнє число офіцерів в резерві і зменшилося б число нелітніх злочинців, і бо всі юнаки відбули б примусовий одnorічний військовий вишкіл, під час якого навчилися б дисципліни і всі юнаки були б горді з того, що вони виконали свій обов'язок у відношенні до своєї батьківщини. Айзенгавер домагається, щоб конче треба змінити теперішню систему рекрутаційної служби, щоб збудити у всієї американської молоді глибоке почуття обов'язку і гордості у відношенні до цієї країни. Тепер студенти можуть не служити у збройних силах, бо їм відкладають військову службу аж до закінчення студій, і тому молоді, яка не має за що студювати, може почуватися покривдженою.

Лунар Орбітер переслав нові 22 світліни

Пасадіна, Каліфорнія. — Науковці дуже вдволені пересланими світлинами. Завданням Орбітера є зробити при допомозі фотографічних апаратів, які зайнято встановлені на цьому просторному кораблі, фотографії різних місць поверхні Місяця, щоб дати змогу науковцям вибрати найкращі місця на Місяці для виліски американських астронавтів. Вже в листопаді буде ісланий новий Лунар Орбітер 2, який доповнить працю Орбітера 1.

Американські ветерани дістають звіти про ситуацію у світі

Нью-Йорк. — Щорічна конвенція американських ветеранів закордонних воєн, яка в цьому році відбувається саме тепер у Нью-Йорку в Гілтон-Готелі, вислухала звіт про ситуацію в світі від віце-президента Річарда Нікоша. Обидва промовці з'ясували міжнародну ситуацію, зупинившись головню на теперішній промислі — війні у В'єтнамі. Дін Раск з'ясував відоме становище Уряду в цій справі та закликав, що коли б жив президент Кеннеді, то він був би так само політикою. Дін Раск твердить, що коли б Америка відкликала тепер свої війська із В'єтнаму, то це доведло б до третьої світової війни. Він покликався на такі президенти, як Байджуніть Заходу та Америки до завоювання Манджурії Японією та перші "мирні" завоювання Гітлера (австрійський "Аншлюс" і чеські Судети) і в об'ох тих випадках виявилось, що це були перші кроки до дальших завоювань, які довели до вибуху другої світової війни. Знову ж Річард Ніксон критикував стратегію Уряду у В'єтнамі. Він твердить, що й за 5 років не буде кінця війни, як що американці не збомбардують у Північному В'єтнамі цілей, які тепер є "лозозлістком", не збільшать значно своїх збройних сил у В'єтнамі та не поведуть відплатних дій проти всіх країн, які постачають зброю, виряд і всякі припаси Північному В'єтнамові.

Індекс цін збільшився в липні до 113,3 відсотка

Вашингтон. — Департамент Праці повідомляє, що консумаційні товари в місяці липні цього року подорожчали на 0,4 відсотка, і індекс цін в тому місяці становив 113,3 відсотка в порівнянні з пересіченими індексами в роках 1957-1959, коли індекс цін виносив 100. Це значить, що за ті споживчі товари, які в роках 1957-1959 коштували 100 дол., тепер треба платити 113,30 дол. В липні ц.р. індекс цін був на 2,8 відсотка більший, як в липні 1965-го року. В цьому році так дорожчають товари, що до кінця цього року вони подорожчають на 3,5 відсотка. Це збільшення коштів прожитку спричинив в 50 від с о т к а х подорожчання праці, а тільки в 25 відсотках подорожчання харчів. Подорожчав транспорт (в Нью-Йорку) і всюди подорожчали видатки на лікарську опіку, бо лікарі збільшили собі платні за піклування над пацієнтами у зв'язку з законом про лікарську опіку, який почав обов'язувати від 1-го липня. Подорожчав відсоток від моргеджів, подорожчали і харчі. Представник Департаменту Праці потішає, що харчі не будуть дорожчати в найближчих місяцях,

ЗДА запевняють ОН про бажання миру у В'єтнамі та ворожність комуністів

Об'єднані Нації. — Державний секретар Дін Раск відвідав у понеділок 22 серпня генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта в його кабінеті в палаці ООН в Нью-Йорку та перемовив з ним "корисну й доповнючу" — як він потім висловився — 65-хвилинну розмову. В товаристві Раска був постійний заступник посла Артура Голдберга, посол Джеймс Нейбріт. Головною темою тієї розмови був В'єтнам. Дін Раск запевнив У Танта, що американський уряд далі стоїть на своєму становищі, що в кожній хвилині готов без усяких передумов приступити до мирних переговорів в справі закінчення війни у В'єтнамі та що це залежить виключно від Північного В'єтнаму, який про це вперто відмовляється від припинення агресивної війни й перекидає свої війська з півночі на південь. Державний секретар висловив теж готовність Америки фінансувати посилену сторожу під зверхністю Міжнародної Контрольної Комісії в Камбоджі, яка стежила б за тим, щоб комуністичні партизани не використовували території Камбоджі для своїх воєнних цілей у В'єтнамі. — голова Камбоджі Нородом Шіганук висловив таке саме бажання ще в грудні минулого року. Міжнародна Контрольна Комісія для В'єтнаму, Ляосу і Камбоджі була встановлена на Женевській конференції в 1954 році і вона складається з Індії, як голова, та Канади і Польщі. Комунопольський делегат постійно саботував діяльність цієї Комісії. Дін Раск висловив жаль, що спонсорство цієї Женевської конференції, Британія і СРСР, знову її не скликають.

Американські воєнні кораблі відвідають Порт Саїд в Єгипті

Каїро. — Єгипетський уряд несподівано дав свою згоду на відвідини двох італійських кораблів флоту, що встановлено на водах Середземного моря, у першому тижні вересня цього року. Це будуть перші відвідини американських воєнних кораблів в Єгипті. Ця справа має політичний характер: у березні цього року п'ять советських воєнних кораблів відвідали єгипетські порти і тамошня преса широко розголосила цю віву з найбільшими похвалами для СССР. Мимоходом кажучи — Советський Союз ввагалі озброїв нову єгипетську армію та створив єгипетську морську флоту, а формалі за головним доставцем зброї. Єгипет відмовив пропозиції Америки щодо відвідин її кораблів, а ще недавно один із прибічників президента Насерра писав у керівному щоденнику "Аль Ахрам", що Єгипет вважас Шосту американську флоту за "неприхильну". бо — мовляв — вона насправді боронить Ізраїль і кілька років тому перевела всад морської піхоти в Ливані. Теперішню згоду на приїзд американських воєнних кораблів вважають за бажання згадидити погане враження з засудження на домертну в'язницю видатного єгипетського журналіста насправді за його приязнь з одним членом американської амбасаді, а формалі за "шпигунство в користь Америки".

Виставку творів Василя Касіяна відкрито в Москві

Москва. — В залах Академії мистецтва в Москві відкрита виставка мистецьких творів славного українського графіка Василя Касіяна. Як подас московська "Правда" з четверга, 18-го серпня, на виставці показано понад 700 найкращих творів цього мистця. "В Києві і Венеції, Москві і Варшаві, Ленінграді і Берліні, в Норвегії, Болгарії, Канаді, на Кубі і в Празі, та й у багатьох інших країнах і містах, де виставлялись твори Касіяна, всюди там звучала пісня про Україну, про її нарід і її історію" — пише московський партійний офіціоз. В Україні відзначили саме 70-річчя цього талановитого мистця, який багато причинився для піднесення українського мистецтва.

Студенти Курсів Українознавства на Союзівці вшанують цієї суботи роковини Івана Франка окремим концертом

Кергонксон, Н. Й. — В найближчу суботу, 27 серпня цього року, студенти Курсів Українознавства на Союзівці вшанують роковини Івана Франка в 110-ті роковини народження і в 50-річчя з дня його смерті окремою імпрезою, що відбудеться у концертній залі "Веселки" о год. 8.30 вечора. Святочне слово під час цієї імпрези виступить президент Головної Ради Наукових Т-в ім. Шевченка проф. д-р Роман Смаль-Стоцький. Концертову частину — деклямації, співи і танки — виконають студенти Курсів Українознавства.

ДАЛІ ДЕМОНСТРУЮТЬ ПРОТИ СУКАРНО

В столиці Індонезії відбуваються далі демонстрації студентської молоді, спрямовані проти президента Сукарно. На фото: антисукарніська демонстрація на одній із площ Джакарти.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

О. ГРИГОРІЙ ФУКАНЬЧИК НАЙМЕНОВАНИЙ ГЕНЕРАЛЬНИМ ВІКАРІЄМ

Рим. — Декан у Бельгії і парох у Лісії о. Григорій Фуканьчик дістав з нагоди 40-річчя священничої діяльності номінацію на шамбеляна Папи Павла VI. В той самий час о. Фуканьчик дістав високе відзначення від Верховного Архискрипта Кардинала Посифа Сліпого, який найменував його почесним крилошанином Львівської капітули. Апостольський візитатор Архискрипт Іван Бучко призначив о. Фуканьчика генеральним вікарієм для країн Бенелюксу і Скандинавії, передаючи в руки заслуженого нашого священника громадянину частину відповідальності за вірних Української Католицької Церкви в Північній Європі.

о. СТЕПАН ЯРМУСЬ ВИКОНАЄ ОБОВ'ЯЗКИ ГОЛОВИ ПРЕЗІДІ КОНСІСТОРИЇ УГПЦ

Вінніпег. — Після смерті Протоєрея Томи Ковалюшина Консисторія Української Греко-Католицької Церкви в Канаді, під проводом Митрополита Іларіона, на своїх надзвичайних нарадах, що відбулися в середу 27 липня 1966 року, доручила тимчасове виконання обов'язків Голови Президії Консисторії Всечеснішому о. Степанові Ярмусю, який дістав звання секретарем Президії Консисторії. Цю функцію він одночасно виконуватиме далі, аж до чергових звичайних нарад Консисторії, що відбудеться в днях 14, 15 і 16 жовтня 1966 року.

Д-Р П. КОМАН ВІЙХАВ НА КОНГРЕС ПТАХІВНИЦТВА В КИЄВІ

Вінніпег. — Д-р Петро А. Кондра, професор Манітобського університету, вилітає літаком з групою канадських науковців до Києва, де відбувається в днях від 15 до 21 серпня світовий конгрес науковців в галузі птахівництва. Такий конгрес відбувається звичайно щороку. На конгресі в Києві науковці звітували про свою дослідницьку працю в галузі птахівництва. Іх наукові звіти були розіслані заздалегідь науковцям до протудіювання та оцінки кон-

Вішкільний табір „Стежки Культури” проходить з повним успіхом

„Вовча Тропа”, Іст Четгем, Н. Й. — Започаткований в суботу 13 серпня ц.р. за покликом і під проводом пластового куреня „Перші Стежки” вішкільний табір „Стежки Культури” проходить дуже успішно і з багатою програмою. Після участі в концерті Бостонської Симфонічної Оркестри в Теноуд, в суботу 13 серпня, в другому дні тривання табору в неділю 14 серпня виступав з доповіддю про І. Франка, з оцінкою поезії Емми Андієвської та з читанням власних творів поет і журналіст Остап Тарнавський. Того ж дня із читанням поезій і прози виступали поети Юрій Тарнавський, Патриція Килина та Богдан Рубачук. В понеділок 15 серпня ц.р. Аня Бойцун говорила про журналістику, а мляр Богдан Певний мав розповідь про музей Європи та про українську тематику в еміграційному мalarстві, як також про свої мalarські праці. У віторок 16 серпня ц.р. Людмила Коваленко-Івченко мала доповідь п. н. „Два кохання в літературі” та про „Національне пробудження”. Артист Володимир Мельник розповідав цього ж дня про театр в Галичині. В середу 17 серпня учасники табору відвідали американський музей в околиці і слухали драми „Марат”. В четвер вішкільний табір „Стежки Культури” проходить дуже успішно і з багатою програмою. Після участі в концерті Бостонської Симфонічної Оркестри в Теноуд, в суботу 13 серпня, в другому дні тривання табору в неділю 14 серпня виступав з доповіддю про І. Франка, з оцінкою поезії Емми Андієвської та з читанням власних творів поет і журналіст Остап Тарнавський. Того ж дня із читанням поезій і прози виступали поети Юрій Тарнавський, Патриція Килина та Богдан Рубачук. В понеділок 15 серпня ц.р. Аня Бойцун говорила про журналістику, а мляр Богдан Певний мав розповідь про музей Європи та про українську тематику в еміграційному мalarстві, як також про свої мalarські праці. У віторок 16 серпня ц.р. Людмила Коваленко-Івченко мала доповідь п. н. „Два кохання в літературі” та про „Національне пробудження”. Артист Володимир Мельник розповідав цього ж дня про театр в Галичині. В середу 17 серпня учасники табору відвідали американський музей в околиці і слухали драми „Марат”. В четвер вішкільний табір „Стежки Культури” проходить дуже успішно і з багатою програмою. Після участі в концерті Бостонської Симфонічної Оркестри в Теноуд, в суботу 13 серпня, в другому дні тривання табору в неділю 14 серпня виступав з доповіддю про І. Франка, з оцінкою поезії Емми Андієвської та з читанням власних творів поет і журналіст Остап Тарнавський. Того ж дня із читанням поезій і прози виступали поети Юрій Тарнавський, Патриція Килина та Богдан Рубачук. В понеділок 15 серпня ц.р. Аня Бойцун говорила про журналістику, а мляр Богдан Певний мав розповідь про музей Європи та про українську тематику в еміграційному мalarстві, як також про свої мalarські праці. У віторок 16 серпня ц.р. Людмила Коваленко-Івченко мала доповідь п. н. „Два кохання в літературі” та про „Національне пробудження”. Артист Володимир Мельник розповідав цього ж дня про театр в Галичині. В середу 17 серпня учасники табору відвідали американський музей в околиці і слухали драми „Марат”. В четвер вішкільний табір „Стежки Культури” проходить дуже успішно і з багатою програмою. Після участі в концерті Бостонської Симфонічної Оркестри в Теноуд, в суботу 13 серпня, в другому дні тривання табору в неділю 14 серпня виступав з доповіддю про І. Франка, з оцінкою поезії Емми Андієвської та з читанням власних творів поет і журналіст Остап Тарнавський. Того ж дня із читанням поезій і прози виступали поети Юрій Тарнавський, Патриція Килина та Богдан Рубачук. В понеділок 15 серпня ц.р. Аня Бойцун говорила про журналістику, а мляр Богдан Певний мав розповідь про музей Європи та про українську тематику в еміграційному мalarстві, як також про свої мalarські праці. У віторок 16 серпня ц.р. Людмила Коваленко-Івченко мала доповідь п. н. „Два кохання в літературі” та про „Національне пробудження”. Артист Володимир Мельник розповідав цього ж дня про театр в Галичині. В середу 17 серпня учасники табору відвідали американський музей в околиці і слухали драми „Марат”. В четвер вішкільний табір „Стежки Культури” проходить з повним успіхом.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25; на три місяці \$4.00. Для членів УНСОУ, членів і жителів — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платити 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті підписані їх авторами, не несуть відповідальності за вміст статей редакції.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

„Чорна сила“ і „біла сила“

Про ці гасла, творені в ході расової колотнечі в Америці, годі говорити іншак, як у „лапках“, бо вони штучні, породжені з атмосфери емоцій і пристрастей. Муринські жорсткі концепції „чорної сили“ в офіційному комунікаті, що його назвали „документом про становище“, формально заперечили, що під „чорною силою“ вони розуміють підбурювання до насильства проти Білих. Автор того документу, оприлюдненого в першому тижні цього місяця, 25-річний Стоклі Кармайкел, голова радикальної муринської організації Студентський Координаційний Неспівробітничий Комітет, ставить за головною тезу, що американські негри повинні створювати власні установи, власні кредитівки, кооперативи, політичні партії, повинні писати свою власну історію. Негри мусять протиставити співпраці з білими не тому, що вони проти білих, а тому, що цілей, що їх вони собі ставлять, не можна досягнути у співпраці з білими. Тому всі муринські організації повинні мати „чорний провід, чорну контролю і чорні фінанси“.

Однак, ані муринське, ані біле ширше населення Америки не знає цього документу. Гасло „чорна сила“ стало в очах багатьох білих погрозою насильницьких акцій і в психологічній реакції — породило істичне й нездорове гасло „біла сила“, що його — як на сміх — проповідав мікрофонічна „нацистська“ партія. Виникло це в серпневих заворушеннях у Шикаго, де білі недолітки вимахували на вулицях прапорами із свастикою, не знаючи, напевно, нічого про нацизм та його зловісний історичний знак, під яким Гітлер намагався завоювати світ і на шляху до тієї цілі винищував фізично народи. „Біла сила“ має, за думкою її провідників, творити „білі гвардії“, що у свої руки перехоплятимуть волю справедливості проти „жидівських комуністів і чорних покидьків“.

Можна було б легковажити оті виступи чорних і білих екстремістів, потішачи себе тим, що одні й другі становлять незначний відсоток в американському народі. А втім, протягом останніх трьох тижнів расова проблема в Америці несподівано загострилася доволі закону, що заборона відмовляти муринам в купні будинків або у винайми помешкань. Після цілої низки законів, що касують расову дискримінацію у шкільництві, прийманні на працю, користуванні засобами лікоомодії та публічних влаштуваннях і після минулорічного закону про скасування великої бар'єри, які не допускали негрів до голосування — Крайова Асоціація для поступу кольорових людей добилася зголошення отого мешкального законопроекту. Після затрепаної кампанії за передачу його на пленум Палати Представників, схвалено там два тижні тому той законопроект 259 голосами проти 157, хоч обов'язок продажу муринам домів чи винайми помешкань обмежено до комунальних та великих мешканевих будинків і вилучено з того обов'язку всі т.зв. приватні доми, що становлять коло 60% усіх мешкальних будинків в Америці. Законопроект перейшов до Сенату, де є ще більше противників тієї т.зв. мешкальної сенції законопроекту. Шикаво, що аргументи конгресменів і сенаторів, противників вимоги муринських провідників, які вважають, що принципово не вільно взагалі відмовляти неграм у купні будинку чи винайми помешкання, покриваються з аргументами мешканців тієї білої ділянки в Шикаго, через яку демонстраційно маршували в минулих тижнях негри, стрівши ворожу поставу білих.

Отже, не заперечуючи конституційного права чорних будувати собі доми чи купувати вже існуючі і мешкати, де їм подобається, противники „мешкальної сенції“ згаданого закону твердять, що та сама американська Конституція гарантує білим право вільно розпоряджатися своїм добром, своїм будинком, своєю послистю, і кожний має право продавати свою власність чи винаймати її, кому йому подобається. Далі, слов'яни, балтійці і скандинави, які замешкують ту білу ділянку в Шикаго, на яку націлилися негри, твердять, що вони інвестували свої важко зароблені гроші в доми, церкви, шпиталі, і побоюються, що з напливом до тієї ділянки муринів будуть загірнені установи їх характер, спосіб життя, атмосфера. Вони цього не хочуть і згідні навіть спирати „білі сили“, якщо вона охорокятиме їх проти тієї — дійсної чи уявної — загрози.

Все це ще раз підтверджує, що не можна розв'язати впродовж одного десятка років, чи навіть одного покоління, проблеми, яка назріла впродовж сторіч.

Богдан Галайчук

ВОРРЕН АМБРОЗ ПРОВКУЄ

Буенос Аїрес. — 14 серпня вранці причалив на туземному леготинці джекет-ліпнер Панамерікан'ю очікуваний масою журналістів, кількома аргентинськими офіційними фігурами та 8-ма американськими дипломатами, членами амбасди. Бо цим джекетом прилетіли аргентинський мандрівний амбасадор, який, мабуть, незабаром поселився на постійні у Вашингтоні, інж. Альваро Альсогоарай і, що важливіше, Едвін Мартін, один із перших представників американської дипломатії, колишній асистент державного секретаря і теперішній амбасадор в Аргентині, який вертався після майже двомісячного побуту у ЗДА.

Коли президентське крисло Лілі було вже поважно захитане, Мартін докладав усіх зусиль, щоб його підтримати. Хоч його зали були зовсім тактовні, чимало аргентинців вважало, що він втручається у свої справи; а дехто твердив, піджартом, підпозвано, що це він „викінчив“ Лілі. Коли б — мовляв — аргентинські генерали „навіть хотіли“ тоді зрезигнувати з перевороту, було б це неможливо, бо тим підтвердили б вони відому комуністичну тезу, мовляв Аргентина — одна з „напівколоніальних“ країн, армія якої слухає настрійку „голова свого пана“ з Пентагона. Згадуємо на маргінесі цю подробицю, характеристичну для зрозуміння переразвинутої тутешньої опінії, бо вона об'яснює чимначем оцінку деяких недавніх заяв Гордона й Раска в аргентинській університетській справі.

Та вертаймося до теми. Якби, після перевороту, амбасадор Мартін залишився в Буенос Аїресі, він виглядав би трохи неповажно; і дав би французькому пілофіційові „Ле Моні“ додатковий аргумент, мовляв, переворот був в американському інтересі. Якби тоді покинув Аргентину, це значило б, що тріснув за собою двері, які опісля було б трохи незручно так відчиняти. Тому війхав з Аргентини, але за тижень перед переворотом, коли доля Лілі вже була прищеплена, і вернувся незабаром після того, як Америка визнала уряд Онгані.

Не погоджуємося з поглядом деяких тутешніх колд, мовляв, Вашингтон не повинен був знову прислати амбасадора, який так далеко заангажувався по боці попереднього президента. Поворот Мартіна був призначений американсько-аргентинським напруженням, що його викликав Воррен Амброс, професор Масачусетського Технологічного Інституту, закортакований на три роки до тутешнього Університету.

Коли амбасадор Мартін зійшов з літака і журналісти обступили його, він відповів їм дуже лаконічно і здержливо, що зрозуміле на тлі історичного контексту, про який ми згадали. Ширше відповіли лише на один запит: чи у його повороті слід добачати кінець

дипломатичного напруження на університетському тлі? „У цій справі вже дислокувався Державний Департамент минулої середи чи четверга. Після аргентинської полоти, яку ми дістали, та зали преез. Онгані перед двома американськими журналістами (з концерну Скрипплс Говард) увважало справу закінченою, і вернувся б до неї хіба тоді, якщо виникли б якісь нові факти. Хоч уявлення — підкреслив Мартін, — що американський уряд інтерпретовав цю справу лише тому, що у ній був замішаний американський професор“.

Про що йдеться? Одною з трьох причин усунення Лілі було його пависність супроти комуністичної інфльтрації, зокрема через столичний університет: „Військо домагалося покінчити з тим винищем інфекції, але Лілі відмовився в ім'я засади демократії, яку він, до речі, зберігав у дощиті ахронічній версії“. Одним словом, було очевидно, що Лілі не рішиться на той крок і за те заплатити президентським крислом. Не зважаючи на це (а може саме тому) комуністи допознали провакції на університетському терені до крайності. Але коли прийшло неминуче, комуністична студентська федерація негайно стала в обороні демократії, а за кілька годин після перенурту університетської Сенату прийняв прокламацію проти нього зперену і зреддавану в війничтково агресивному тоні, мабуть, щоб спровокувати новий війничтвий уряд на гостру реакцію. Та несподівана любов до демократії була тим дивнішою, що демократичні партії і часописи прийняли переворот з байдужністю (офіційно заперестували лише соціаліст-демократи, зате осуджували його саме комуністи).

Треба було покінчити з систематичним надживанням університетської автономії для комуністичної субверсії. Онганія зловив за тисю справлю ційлий місяць (чим називався на гостру пресову критику), боличсь, що викличе поважний моральний удар по своєму режимі, а то й кровопролиття. Не оменує першої небезпеки, але аминау другу. Комуністи планували забарикадуватися в деяких факультетах, де зібрати принаш карчів та зброї, щоб поставити уряд перед прикрою дилемою: або брати її твердині приступом, проливачи чий кров, або облогою — даючи, при другій альтернативі, комуністам аргумент, мовляв, уряд не паує над ситуацією. Того другого за собою не раз зживали у Венесуелі. Поліція мезела евакуювати факультети, діючи швидко і енергійно. Це завдання вона виконала, але при тому дала себе спровокувати на побиття студентів, а то і професорів, між ними одного американця.

29-го липня коло 8 години ввечері поліція вдерлася до старого будинку факультету Стеліус Наук, дереві та вікна якого були забарикадовані і наказала прий-

ним професорам і студентам протягом 5 хвилин вийти. Професори неохотні вийшли, залишилися тільки комуністи, між ними горезвісний декан, Ролядо Гарсія. Залишився теж професор Воррен Амброс, бо, мовляв, він любить сильні емоції. Коли минуло 5 хвилин, поліція приступила до — треба признати — брутальної евакуації тих, що залишилися, вживаючи слізних газів та гумових палиць; при цьому добре похачувала і містера Амброза, не зважаючи на американський паспорт, що його він показував. На перший погляд Амброс справляв враження молодого духом людини, яка не читалася „шорт сторі“ і насміду, скажімо, Тексас Білла, що перепердальства через Ріо Гранде дель Норте, розганяючи при цьому трусливих мексиканських поліцистів, що знухаються над вдовами і сиротами. Ролята більш емоційна, що йдеться про оборону світової науки, проти нацистів, одягнених в аргентинські поліційні односторі.

Коли Амброс пішов скаржитися до американської амбасди, там, переаривши справу, сназали приблизно так: „Якщо тутешня поліція поводитися супроти тутешніх професорів брутально, це сумно, але це внутрішня аргентинська справа, і не вам, білийяй приятелю, боронити аргентинців проти аргентинської поліції, бо ви не супермен, а зачаний чужинець. Коли Тексас Білборонив жертви мексиканської поліції, він витягав дві пістолі, а не американський нашіпорт, і не наражував своєї батьківщини на дипломатичні ускладнення. Шукали емоції, знайшли їх — так чого ще хочете? Справа покінчена“.

Не лише для американської амбасди, але й для Державного Департаменту справа мала бути покінчена вже тоді, 29 липня, а не тижень пізніше, після виступу Гордона та аргентинської реакції на нього, після зайвого завогнення.

Тим більше, що для багатьох аргентинців та „полюня за емоціями“ не виглядає дуже переконливо. Вони вважають, що Амброс — явище не рідке і серед американських інтелектуалів, що він, коли не червоний, так трохи рожевий, і навісню не втягнув коротких штаняг, щоб допомогти своїм однодумцям, червоному деканові Ролядові Гарсії.

Про відносини в тутешньому державному Університеті писали ми широко 6 березня м. р. („Ганебний напад на проф. Ростова“), 2, 9 та 12 жовтня („Атакують комуністичну твердиню“ та „Оборона права на комуністичну субверсію“). Кожному читачеві „Свободи“ відомо, що тог твердиню було тутешній Університет, і в цьому уряді згідні всі комуністичні кола, від консервативів до пероністів. Чи міг не знати цього проф. Амброс, що викладав — і то на факультеті, очоленому наторийним комуністом Гарсією — це від березня?

Комуністам не пощастило викликати кровопролиття в Університеті, тож прийняли спроектували вони побиття професорів. Для біль-

Д-р М. Гудуляк

ЩЕ ПРО ГЕСТАПІВСЬКІ ЗВІРСТВА В КАЛУЩИНІ

Дуже прикро мені, що через утрату речей, а в тому числі й записок та документів, в 1944 році в Сяноці не можу докладно описати всіх страшний подій у Калуші та інших місцях під час другої світової війни. Аж допис д-ра Д. Капітана у „Свободі“ та допис інж. В. Мацькова в „Новому Шляхові“ дещо відсвіжили позабуті події.

До Калуша прибув я в 1940 році. Напочу у старших класах української десятикласки, де директором був колишній професор польської гімназії Омелян Сливка. Також навчав географії у старших класах восьмилітньої школи, яку провадив Генрик Коваль.

По відступі большевиків, а радше дещо перед кінцем відступу, український староста Калуша й повіту був призначений підпільною бандерівською організацією О. Сливка. Ця влада утрималася аж до відходу мадярів восени 1941 року. Пам'ятаю, що мадяри це не всі покинули місце, це не прибула жодна війсьнова німецька частина, це не було німецької цивільної влади, аж нагло з'явилася гестапівці. Вони негайно внарештували майже всі жидівські лікарів, адвокатів, професорів та інших освічених осіб і, розібравши їх майже донага, вивезли за місто на розстріл. Спостерігав я це особисто з жахом праз із магистром П.Я. з бульвару напроти будинку, де це все відбувалося. Кого і скільки жидів тоді знищили, не пригадую. Вже там яміці сказав я собі, що до німців на службу не піду, під претекстом організування школи не працюював у них ні однієї години.

Через кілька днів по приході німецької цивільної влади хтось із краєспівтаншафта (тодішній краєспівтаншафт складався з повітів Калуш, Долина і Галич) притримав О. Сливку, і мені пришлося тоді його рятувати.

Восени 1941 року, після того, як я zorganizув торгівельну школу, дещо пізніше один визначний громадянин Калуша запитав мене: „хто вас призначив директором?“ — на це я відповів йому, що „сам себе призначив“, бо воно так і було, Сливка в ній учительовав, але недовго, бо вже в 1942 році, на докос поляка, гестапівці арештували його, батька трьох малих дітей, а також сина згаданого вище Г. Коваля — Ореста і за кілька днів розстріляли в Станиславові. Причина арешту і розстрілу невідома.

Торгівельна школа в Калуші спочатку займала поповову будинок народної школи, а в 1942 році перенеслася до будинку колишнього

бита професорів. Для більшої „Стішльца“ по Салінарній вулиці, а на її місці заложив німецьку школу коліс великий польський патріот і організатор „Стішльца“, учитель народної школи, а за ним ців райхсдойче чи фольксдойче, його прізвище я забув.

Торгівельна школа мала фахових, дуже добрих учителів і тому її навчальний рівень був високий, що стверджували завжди інспектор А.К. Вона, як напевно й інші торгівельні школи в краю, виконала велике завдання, бо тим, що не могли потрапити до гімназій, давала певне знання, вишколювала бюрові і торгівельні сили а цю найважливіше зберігала нашу молодь від вивозу до Німеччини.

Калуська торгівельна школа вже в 1943 році мала своїх випускників. Один з них, родом такий з Калуша, працював у великій німецькій імпортово-експортній фірмі. При письмовому столі, за який він працював, сидів з другої сторони урядника-полька. Вона побачила на столі заборонену брошуру, яку чомусь той хлопеч туди приніс, і під час його неприсутності передала її своїм хлібодавцям — німцям, позналимившись з її змістом. Управителі підприємства, припускаючи, подзвонили в тій справі до Гестапа в Станиславові, яке наказало їм хліпця затримати до їх приїзду. Німці з фірми передали його під опіку райхсдойче, що мав на низу крамничю з залізними товарами. З тієї крамничю він легко вийшов на вулицю і пішов додому.

Замість зголоситися до УПА, а це можна було зробити навіть у місті, хлопеч кружляв довкола хати своїх батьків разом з приятелем, також абсолютном нашої школи, який за кілька днів мав від'їхати на вишкіл і дав від'їхати „Галичина“. Там застав його надвечір гестапівці і арештували праз із товаришем. На перелужанні він видав кільканадцятьох учнів торгівельної школи як таких, що співпрацювали з ОУН Вандери, а також свого батька та служницю (мать його не жила з батьком і мешкала окремо). Над допитком у невідло, гестапівці внарештували названих учнів, бо всі вони мешкали переважно в бурсі, а також батька того хлопця та служницю і від'їхали до Станиславова.

Біля шостої години ранку сильний стук у вікно моєї канцелярії і різночасно спали розбудив мене. Це учениці з бурси з плачем поволюю майє про трагедію, яка тількищо сталася. Коли ж я кінчав убиратися, надійшов командант німецької жандармерії і повідомив мене, що Гестапо наказало йому перевести в хлоп'ячий бурсі ревізію, і запросив мене на свідка. Прийшовши до бурси з чотирма жандармами, я застав всього кілька учнів, та й ті бідаки, в міжчасі десь зникли.

Жандарми переглядали докладно все, переважно книжки та зшитки, шукаючи недозволенних листочок та брошур, але тільки один з них умів трохи читати по-українському. Часами просили мене те чи інше перекласти чи вяснити. Не знаю, чи жандарми не вміли, чи не хотіли знати те, чого шукали, бо по кількох годинах відійшли без нічого і більше не з'явилися. Безладдя в бурсі, яке застали учні, а про яке згадує в своєму дописі інж. В. Мацьків, було, впродовж ревізії (Закінчення на стор. 4-й)

Жандармерії, бо гестапівці ревізію не переводили. Це такі в неділю я добились побачення у краєспівтаншафта і просив його інтерв'ювати в Гестапо, покінчуючись на те, що ревізія не дала жодних доказів шни арештованих, одначе цієї несимпатичний німець відповів, що він нічого не може допомогти. Вел інтервенції в Гестапо з української сторони були безуспішні.

Настав зловчасний четвер, коли гестапівці привезли на розстріл 12 осіб, в тому числі 8 учнів. Довдавшись про це, я негайно поспішив до краєспівтаншафта і з великою енергійністю прохав його зробити все, щоб врятувати учнів. Нетерпеливо чекаючи на вислід інтервенції, доідався, що екекуцію вже переведено.

Гестапо розстріляло тоді найбільш свідомих хліпців з Перегінська — Ярослава Глушка, Ярослава Панька і Ярослава Писаря, а з Калуша Пестра Келеба, решти, на жаль не пригадую, двох згаданих угорі абсолютів, батька одного з цих абсолютів і його служницю. Тільки побитих забрала гестапівці зі собою і, певно, десь зякопали. Що сталося з рештою арештованих, в тому правдоподібно, по ревізії

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІ

ЩЕ РАЗ ПРО „ЧУЖИНЦІВ“

Пан О. Макогія цілком слушно зауважив, що ми в ЗДА несправедливо називаємо не-українців „чужинцями“. Віа правильно підкреслює, що ми не можемо називати „чужинцями“ американців, які нас гостинно прийняли і дозволили стати співгромадянами.

Але п. Голіята, видно це не задовольняє. У своєму наступному листі до „Свободи“ (16 серпня) він лише, що п. Макогія „не зрозумів“ його листа, що він (п. Голіята), коли писав про чужинців, мав на думці не американців, а „азербайджанців, альбанців, туркестанців, словенців, румунів, мадярів та ін“.

Запитуємо: якщо „звичайні“ американці, наші співгромадяни, не є „чужинцями“, то чому ж ми маємо називати так наших американських співгромадян азербайджанської, альбанської, туркестанської та інших національностей?

Чи, може, згадані вище особи приїжджали до Америки із своїх країв спеціально, щоб відсвяткувати Тиждень Поневолених Націй?

Здається, найправильніше буде, коли називатимемо всіх не-українців у ЗДА особами інших національностей, різнонаціональною публікою, врешті — не-українцями, не змішуючи поняття національності з державною приналежністю.

Українців має працюювати слово „чужинців“, тільки у двох випадках: 1, коли замешкує в Україні, може називати чужинцями гостей, туристів, імігрантів, зайд; 2, коли с громадянським певної, не-української держави, може називати чужинцями всіх не-громадян, туристів, імігрантів і т.д.

Ця категорія українців повинна рахуватися з тими, що українці-автохтони (дві 1) усімітуть підшукати відповідне окреслення для тих українців, які відрекомундуються на Україні, напріклад, американцями.

Тому, щоб не було на сторінках часописів „мовляк чия термінологічних колізій“, не треба забавато надіятися на допомогу мовних редакторів. Валентин Катречко Оранж, Н. Дж.

жандармерії, бо гестапівці ревізію не переводили. Це такі в неділю я добились побачення у краєспівтаншафта і просив його інтерв'ювати в Гестапо, покінчуючись на те, що ревізія не дала жодних доказів шни арештованих, одначе цієї несимпатичний німець відповів, що він нічого не може допомогти. Вел інтервенції в Гестапо з української сторони були безуспішні.

Настав зловчасний четвер, коли гестапівці привезли на розстріл 12 осіб, в тому числі 8 учнів. Довдавшись про це, я негайно поспішив до краєспівтаншафта і з великою енергійністю прохав його зробити все, щоб врятувати учнів. Нетерпеливо чекаючи на вислід інтервенції, доідався, що екекуцію вже переведено.

Гестапо розстріляло тоді найбільш свідомих хліпців з Перегінська — Ярослава Глушка, Ярослава Панька і Ярослава Писаря, а з Калуша Пестра Келеба, решти, на жаль не пригадую, двох згаданих угорі абсолютів, батька одного з цих абсолютів і його служницю. Тільки побитих забрала гестапівці зі собою і, певно, десь зякопали. Що сталося з рештою арештованих, в тому правдоподібно, по ревізії

ЛУКА ЛІЩВ ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІАЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(59)

Повість „Боа Констріктор“ написав Франко в 1878 році, після того, як вийшов із тюрми. Друкував її в тих періодиках, про які ми вище згадували: в „Громадському Друзі“, „Дзвоні“ і „Молоті“. В 1884 р. ця повість вийшла окремою книжкою у видавничстві журналу „Зоря“. Цікаво, що в 1907 році Франко випустив її як „нове, перероблене видання“. Іван Лизаківський в „Увагах“ до цієї повісті пише:

„Франко, готуючи нове видання цієї повісті, значно її змінив і доповнив так з художньої, як також з ідеологічної сторони. Коли в першому виданні Франко малює лише негативні, руйнівні сторони накоплення капіталізму в Галичині, то у виданні 1907 року, побіч великої, руйнівної селянство сили, додає також і прогресивні сторони в розвитку капіталізму. З художнього боку Франко вилучив мову, повикладав розмови на жидівській і німецькій мовах, додав нові епізоди. В розділі II-му доданий епізод про побут на ярмарку в Лютовисках, купівлю художби і втечу перед баришівниками. Доданий цілий роз-

діл III. Змінений колишній третій, а тепер четвертий розділ. Доданий розділ V. Закінчення повісті зовсім інше в першій виданню, як у другому. В першій виданню, як закінчення, масо невеличку нотатку автора навчального характеру; 2-ге видання Франко доповнив сценою на дні шибю і динамітними вибухами“ (ст. 155).

Олександр Дорошкевич про ці дві редакції повісті „Боа Констріктор“ пише:

„Багато відмін є в тексті другої редакції в порівнянні з першою, і все це доводить нам про еволюцію Франкових поглядів: осуджуючи гостро на початку капіталізм і капіталістів з їхніми неминучими хижацькими заходами, пізніше, коли сам Франко в значній мірі розійшовся з колишніми своїми соціалістичними переконаннями, він інакше оцінив його і підкреслив той могутній розвиток промисловости, що стався завдяки капіталізму, і що ніс українському народові не тільки саме лихе в тих об'єктивних умовах: без розвитку капіталізму, як вищої форми господарства, важко було мріяти про інші, соціалістичні форми побуту“ (Олександр Дорошкевич, Іван Франко (1856-1916). Огляд діяльності й творчости. Вінніпег, 1928, ст. 27-28).

О. Дорошкевич писав свою працю про Франка на початку 20-ох років, коли це можна було на Україні писати про те, що „Франко розійшовся в значній мірі з колишніми своїми соціалістичними переконаннями“. Тепер там про це не вільно навіть натикати.

Авторка книжки про „Світгляд Івана Франка“ — Марія Климаць розділ цієї праці під заголовком „Погляд Івана Франка на соціалізм“ (ст. 228-256) кінчає словами, в яких немає нічого про те, що автор повістей „Борислав сміється“ чи „Боа Констріктор“ не був вірний соціалізові. Вона пише:

„Визначою робітничий клас передовим класом в суспільстві, борцем за щастя всього трудящого люду, творцем нового суспільства, І. Франко зробив значний крок вперед у порівнянні з великими революціонерами демократами, які діяли в період, коли робітничий клас тільки народжувався в Росії і на Україні, ще тільки виступав на арену, і які не усвідомлювали та й не могли усвідомити революційної ролі пролетаріату в побудові соціалістичного суспільства“ (ст. 256).

Ю. Кобилецький не може писати про відступ Франка від соціалізму в другій редакції „Боа Констріктора“, він тільки підкреслює, що „перша редакція повісті художньо викінченіша“ (57), образи повісті „більше скондемсовані, глибше розкриті“ (ст. 57).

Повість „Боа Констріктор“ як ми вже бачили, починається образом вужа-колоза, який нищить життя газелі. Це може бути символом і алегорією до того, що подібно діє капіталізм із людьми. Ця повість і кінчається жалючою сценою в копальні, в якій згнули обидва конкурентні капіталісти: Герман та Іцко:

„Почувся страшний лускніт кам'яної стіни, розір-

Та в тій хвилині гукнув новий вибух — це був вибух тої пачки динаміту, що лишилася була в Іцковій штольні й якимось припадом загорілася. Іцка розірвало на штику... Робітники, ледве жвні зі страху, хрестилися та шептали безв'язні фрази молитов на цей вид“ (153).

У порівнянні зі згадуваними вже оповіданнями з бориславського циклу — повість „Боа Констріктор“ цікава тільки типом такого нафтра, яким був Герман Гольдкремер. Автор яскраво його змалював, він стає промисловцем на більшу скало, головно в другій редакції.

ФРАНКІВСЬКИЙ КОМІТЕТ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

ЗВЕРНЕННЯ

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

У зв'язку із 50-літтям смерті і 110-літтям народження Івана Франка Франківський Комітет у Великій Британії поробив заходи і приступає до здійснення друком окремого ювілейного видання перекладів його поетичних творів на англійську мову. На запрошення Комітету перекладом займається англійська поетеса Віра Річ, відома вже нашому громадянству із цінного видання одностопника перекладів з Шевченка, виданого в часі його ювілею. Як відомо, цієї переклад прийняла надзвичайно прихильно й англійська преса у світі. Комітет поставив собі за мету шанувати також пам'ять Івана Франка подібним пам'ятковим виданням і в тому напрямі підписав договір із перекладачкою, яка взялася до праці з надзвичайною пильністю і поштовхом, внаслідок чого переклад с на сьогодні готовий

Український Католицький День Шамокінського Деканату

31-го липня відбувся 33 з черги Український Католицький День в Лейквуд Парку, Па. коло Маганой Ситі, Па. влаштований українськими кат. парафіями Шамокінського Деканату. Ціль Дня, в якому беруть участь: Владика Митрополит, всі деканальні священники, та численні вірні — відновити себе релігійно та національно, взяти участь в Молебні, вислухати проповіді, та взяти участь в концертній частині. Прибутки призначені на потреби нашої Духовної Семінарії, яка виховує для нашої Церкви молодих священників.

Відомий в околиці Алентаву добре вишколений та співаний чоловічий хор під проводом диригента В. Двораківського від співав ряд народних пісень. Хор с ацидипілінований, має гарні голоси і є цінною культурною одиницею в цілій околиці. Треба бути вдячними за виступ хору, треба йому побажати дальших успіхів, щоб був носієм нашої культури серед амеіканського народу, та пригадував українській еміграції любити рідну культуру, не падати духом, не дати замрирати нашій українській душі, рідній мові, рідній традиції. Акомпанював при фортепіані А. Блашак з Алентаву. Присутні нагороджували хор гриміками оплесками.

Пані Оля Гентош з Алентаву відповіла милім голосом пісні „Київський вальс“ та „Чорні очі“. Вона своїм виступом зробила всім присутнім велику приємність, за що заслужено одержала рясні оплески.

Танкова група та диточий хор св. Тереси (32 дітей), — це діти вже нашого другого і третього покоління з парафії св. Преображення Господнього. Танкова група та диточий хор св. Тереси організовані в 1964 р. Хором проводить та вчить дітей співати пані Мільдред Шалайда, а учителем народних танків є пан Степан Парацак, бувший учень нашого закладу ентузіаста та народних танків балет-майстра Васяля Авраменка. Василь Авраменко довголітньо працює при навчанні народних танків привчився до популяризації нашої культури серед чужинців, та причинився до того, що наші роджені тут молоді покоління, співаючі рідних пісень і танцюючи свої рідні танки, залишилися при рідному народові, і не улягли натискові асиміляції. Жалко лише, що наша еміграція, за ту так велику неоцінену працю для нашої еміграції, нині так мало виявляє вдячності п. Авраменкові.

Прогарні барвисті строї для дітей подбали жінки з сестринства св. Анни, які і опікуються обома групами дітей. Сердечну опіку знаходять обидві групи дітей від своїх отців душпастирів, Всеч. о. М. Фісаника — парох, та його помічника Всеч. о. Ф. Патріляка. Обидва отці душпастирі, — це тут роджені наші молоді

священники, гарно говорять рідною мовою, і не впадають у нею говорити, вони разом з дітьми, родичами, та вчителями прибули в Український Католицький День до Лейквуд Парку.

Наша пісня, наші народні танки, наші народні строї — це цінні духові скарби, для збереження та продовження нашого народного життя на еміграції. Жалко лише, що тим, таким важним духовим цінностям присвячується мало уваги. Наша парафія Преображення Господнього в Гановері с середня щодо числа парафій. Діточі групи рідними танками чи співом веселять серця та душі старших і молодих з нашої еміграції та викликають подив у чужинців.

Хто може більше звеселити людські серця, як не усміхнені діточі очі? Число вірних Української Католицької Церкви в ЗДА — це старі емігранти, їх діти та внуки. Мусимо погодитися з прикрим фактом, що багато наших людей з другого чи третього покоління старої еміграції не розуміють рідної мови і слови чи в письмі. Житуть вони серед чужого оточення вчаться та працюють, та більшість з них це належать до рідних організацій та почитають Бога в рідних церквах. Численні наші люди затратили розуміння рідної мови, та вони не затратили своєї української душі. Залежати буде від того, чи найдуться ще провідники, які знайдуть в собі досить духової сили і охоти навчити наші молоді, на чужині народжені покоління, навіть чужою мовою, про все, що наше рідне.

Прикладом с факт існування та праці нашої танкової групи і диточого хору св. Тереси в Гановері, Па. Присібно вв'язання переживали присутні на концерті Українського Кат. Дня, коли струнка гарно одіта Джейн Слота, шпурочком випроваджувала малих танцюристів на сцену, де вони під звуки оркестри виконували ряд народних танків: гопачок, коломийку, аркан, метелицю, а хлопці з дерев'яними шаблями виконували танок козаків, а по скінченні всі разом під проводом п. Мільдред Шалайда заспівали присутнім „Мояга літа“. Оплескам не було кінця, всі присутні наповнилися почуваннями вдячності для тих, які організували хор і танцюристів. Згадані групи дітей виступали вже на світовій виставі в Нью Йорку, де співали св. Літургію у Ватиканському папальйоні, та під проводом п. С. Парацак виводили наші народні танки на тій же виставі, за що отримали спеціальну нагороду. Вони виступали і на фестивалі у Вільксбері та на фестивалі нашої церкви св. Кирила та Методія в Оліфанті, Па.

Участь в Українському Кат. Дні Шамокінського Деканату взяли: Впроев. Митрополит Кир Амврозій Сєнішин, Впр о. декан Ю. Дубицький, 20 священників та коло 500 гостей. Під час перерви в концерті п. С. Поступиш, президент Ліги Українців Католиків вручив Митрополитові чек на тисячу доларів на будову Катедри у Філадельфії.

Управителем Українського Кат. Дня був о. В. Левицький, а про місцеву частину подбав о. В. Левицький.

о. Р. Ганас

Повідомлення Головної Управи Української Стрілецької Громади в Канаді

Головна Управа Української Стрілецької Громади в Канаді подас цим шляхом до відома, що в Канаді створено Комітет Побудови Пам'ятника сл. п. д-рові Іванові Гуляеві в місті Вінніпегу. Д-р Іван Гуляй був співтворцем Української Стрілецької Громади в 1928 році і всіх наших організацій, що тепер відомі як організації системи УНО і Братні Організації. Комітет Побудови Пам'ятника поділено на Почесний і Діловий Комітет. Особовий склад Почесного Комітету такий: М. Плавюк, президент УНО і БО, Гемілтон, Ю. Темник, голова ГУ УСГ, Торонто, пані С. Савчукова, голова ЦУ ОУК, Торонто, І. Куриль, голова КУ МУ-НО, Садбури, инж. сотник В. Коссар, почесний голова УНО і БО, Грімсбі, Г. Поворозник, голова Провірної Комісії УНО і БО, Гемілтон, Е. Василюшин, Монреал, В. Гультай, Торонто, Б. Зелений, Віндзор, Е. Довгань, Монреал, пані І. Дячук, Монреал, пані С. Проців, Торонто, П. Божок, Гемілтон, Д. Ріпак, Вінніпег, Р. Варичський, Садбури, М. Вабій, Гемілтон, М. Лисий, Порт-Артур, Н. Буковський, Саскатун, І. Борух, Алберта.

Особовий склад Ділового Комітету такий: М. Парик, голова, Ст. Кетеріс, І. Нечкар, місто голова, Вішнігер, Т. Тарасюк, скарбник, Вінніпег. Українці міста Вінніпегу і ближчої околиці можуть звертатися в усіх справах, що відносяться до Пам'ятника, до секретарки Комітету пані Е. Ситник на адресу: Mrs. S. E. Sytnyk, 509 Dominion Street, Winnipeg 10, Man.

Всі інші з Канади і з-поза Канади можуть звертатися в усіх справах, що відносяться до Пам'ятника, на адресу Головної Управи Української Стрілецької Громади Ukrainian War Vet. Ass'n, H. Q. P. O. Box 1104, Stn D, Toronto, Ont.

Датки на Пам'ятник Вінніпегу і околиця можуть складатися в нашій Кредитівці Карпаті у Вінніпегу, конто ч. 149, д-р І. Гуляй. Адреса така: Carpathia, 862 Main Street, Winnipeg 4. Всі інші датки висилати чи складати на адресу Головної Управи Української Громади в Торонті, конто ч. 2111 в Українській Кредитівці Спліці. Ю. Темник — голова ГУ УСГ М. Селещю — секр. ГУ УСГ Торонто, 13 червня 1966 р.

У Туанді декретом президента Рабіба Бурґіба заборонено жінкам носити спіднички, що короткі вище коліна. Жінки із такими спідничками поновілі відмовитися на поліційній станції і карать гривню з загрозомо більших кар. Закрито один елегантний клуб, якому закинено, що толерує непристойні одяги жінок.

3 діяльності Союзу Українських Організацій в Австралії

13 травня 1966 р. відбулося вечором в Українському Народному Домі в Ессєндо-ні (Мельбурн) перше Пленарне засідання нової Управи СУОА.

Голова СУОА п. М. Боллох привітав членів нової управи СУОА й запропонував порядок нарад: 1) Кореспонденція, 2) Бюджет, 3) Справа постійного платного секретаря СУОА, 4) Розподіл обов'язків членів управи, 5) Реченєць приготування керівниками відділів планів праці, 6) Справа книги „Українці в Австралії“, 7) Інші справи.

Зпоміж біжучих листів треба виділити, як найцікавіший, лист-подяку прем'єра міністрів Австралії містера Г. Голта за конґратуляції Управі СУОА у зв'язку з перебранням ним обов'язків прем'єра міністрів Австралії. Бюджет Управи СУОА на біжучу дворічну каденцію запропонував керівник фінансового відділу п. Яр, Гевко. У приходах і розходах бачимо 6.640 доларів. Бюджет громадської централі, як на 33-тисячну українську спільноту в Австралії, дуже скромний. Однак в порівнянні з минулими роками імпозантний! Це доказ, що ми здорова спільнота, ростемо, а не нидисмо. Аджеж у ньому лише на закуп науково-популяризаційної англійської літератури про Україну для університетських, публічних і бібліотечних журналів австралійських ідеїстів і журналістів та на інші культурні іпрези призначено 1000 дол. Ми аж на 18-му році поселення в Австралії вступасмо на правильний шлях популяризації імені України і її священних прав на волю й незалежність. І то не демаґогією, не пропаґандистською акцією, а словом правди і науки.

Щодо справи постійного платного секретаря СУОА постановлено подати повідомлення Президії СУОА до обох українських газет в Австралії для зголошення добровольців на цей пост. Умови й вимоги до постійного платного секретаря подає Президія СУОА до відома зацікавленим в українських газетах.

Президія управи СУОА уклонотанувалася так: инж. М. Боллох — голова, 1-ий заступник і керівник Організаційного Відділу — инж. М. Кудик, 2-ий заступник — І. Гриневич, члєи: керівник Фінансового Відділу — инж. Я. Гевко й керівник Відділу Преси й Інформації — ред. Ст. Райдон.

Керівником Відділу Шкільництва з уряду с головою У к р а ї н с ь к о ї Центральної Шкільної Ради п. Т. Пасічницький. Справу керівника Жіночого Відділу відложено на наступне пленарне засідання СУОА з огляду на те, що дочка голова Союзу Українок Австралії с обрана З'їздом Делегатів СУОА на керівника Культ-Освітнього Відділу СУОА.

Рішено, щоб кожний керівник відділу СУОА виготовив план праці на наступних два роки до 4-ох тижнів. Примірний збірника про історію поселення українців в Австралії п. з. „Українці в Австралії“ с на виїзненні в переплетні і повний кольпортж збірника перебрала на себе Українська Центральна Шкільна Рада.

Голова Президії СУОА М. Боллох запропонував створити при управі СУОА Еміґраційну Комісію й Комісію Світлового Конґресу Українців. Перша має зайнятися справами спровадження українців до Австралії з Англії, Польщі й інших країн. На високо керівники Культ-Освітнього Відділу п. Л. Гасевич-Девєс поставлено відзначити сумні 40-ві роковини вбвства Головного Отамана Симона Петлюри й 110-ліття з дня народження та 50-ліття смерті великого українського духа Івана Франка.

Імпези на відзначення цих роковин доручається організувати в 1966 р. всім управам Українських Громад стейтій Австралії.

Ст. Райдон Керівник Преси й Інформації СУОА

Ліґайтон, Па. і околиця!

НЕДІЛЯ, 28-го СЕРПНЯ 1966 Р.

УПРАВА ОСЕЛІ ОДВУ ім. О. ОЛЬЖИЧА

повідомляє, що в НЕДІЛЮ, 28-го СЕРПНЯ ц. р. відбудеться на ОСЕЛІ

ПОСВЯЧЕННЯ КАПЛИЦІ ім. св. Андрея

яке довершить МИТРОПОЛИТ

Кир Амврозій Сєнішин

БОГОСЛУЖБА почнеться о год. 12-ій в полудне.

ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 100-ЛІТТЯ УРОДИН КИР СОТЕРА ОРТИНСЬКОГО, першого Єпископа Української Католицької Церкви в ЗДА

— відбудеться — о год. 5-ій по пол. цього самого дня на Оселі

БЕНКЕТ

на якому буде присутній МИТРОПОЛИТ

Кир Амврозій Сєнішин

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ

Президія Франківського Комітету у Великій Британії

Franko Memorial Committee 49 Linden Gardens, London, W.2. England.

Українці люблять добре жити. У відповідному товаристві чи з нагоди свят, їхній настрій підносять ім їх улюблене пиво — РАЙНГОЛД. Чому вони його люблять? Ми не знаємо, але ми напевно робимо щось добре.

ПОДЯКА

Цєю дорогою хочемо висловити подяку п. д-рові **ОЛЕГОВІ ДОРОЖИНСЬКОМУ** за його дбайливу опіку над нашою Найдорожчою і Незабутньою Дружиною, Мамцею і Сестрою бл. п. МІРА МАЛО. Нехай Всевшній нагородить Вас Сторицею. Родина — **МАЛИХ, ДЯЧЕНКО, МРИЩУКІВ**

Товариство Українських Інженерів

ВІДІЛІ В НЬО ПОРКУ, ФІЛЯДЕЛЬФІ, БОСТОНІ БОФФАЛО І СІРАКЮЗАХ

— просять — усіх Українських Інженерів і їхні Родини і спроваджених ними Гостей та усю Студіюючу Молодь на

ОСІННЮ ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ

що відбудеться

в суботу і неділю, дня 1-го і 2-го жовтня 1966 р.

на Союзівці

Точна програма в наступному оголошенні.

о. ВАСИЛЬ ГУМОВСЬКИЙ

проживав 65 років. О. Василь Гумовський народився дня 14-го січня 1901 р. в малому містечку Угін, Західній Україні. Дня 14-го липня ц. р. о. Василь Гумовський разом із дружиною Стефанією виїхали на три тижневі відвідини до Західної Німеччини до своїх дітей і там несподівано захворів і помер.

Горем прибуто залиши своєю дорогою дружиною Стефанію, маму і бабцю Мірню Дашко, сина Ігора з Родиною, сина Богдана з Родиною і доньку Маруся Скелі замужю і сном.

О. Василь Гумовський був парохом в місті Джанс-тані, Па., а потім був парохом при церкві св. ап. Петра і Павла в Аліквіпа, Па., аж до кінця свого трудолюбивого життя.

Вічна йому Пам'ять!

УРІД ПРИ ЦЕРКВІ СВ. АП. ПЕТРА І ПАВЛА в АЛІКВІПА, Па.

Дружина, Мамця і Сестра бл. п. МІРА МАЛО з дому ДЯЧЕНКО

народжена 29-го жовтня 1915 р. в Гусакові коло Перемішля.

Похорон відбувся в понеділок, 15-го серпня 1966 року о год. 11-ій ранку з похоронного заведення П. Музики в Шинґо до Української Католицької Катедри св. о. Миколая, і відтак на цвинтар св. о. Миколая.

Горем рибити: муж — ЮЛІАН дочка — ОРЕСТА з мужем ІВАНОМ ГЕВЛОМ (HALE) сина — ІЛІРІОН І ЯРОСЛАВ сестра — ІРЕНА МРИЩУК з Родиною брат — Н. ДЯЧЕНКО з Родиною і РОДИНА в Перемішлі на Україні

ПРАЦЯ HELP WANTED MALE

AUTO MECHANICS Experienced for Olds mobile dealership. Excellent working conditions; all benefits. LADD OLDSMOBILE 53 Washington Avenue Belleville, N.J. 201 751-2121

LUDLOW ОПЕРЕНТОРИ Стала праця, певна. Штучне холодження. CARDINAL TYPE SERVICE INC. 51 W. 19th St. N. Y. C. WA 4-8820

AUTO MECHANIC Our added volume creates an opening for a first class mechanic. 5 days, 50-50 paid hospital, medical, and surgical. Many other benefits. Apply in person or call John Costronova, Service Mgr. MEAD FORD 190 Washington Avenue Belleville, N.J. 201 759-3000

MECHANICS—FORK LIFT Expd. For leading N.J. firm. Good working conditions, full union benefits, steady work. Contact RAYMOND MANISTA 201 624-7977

ТРИКОТАЖНИЙ МЕХАНІК Досвідчений на Tricoma Flat Lock. Стала праця протягом цілого року. Добра платня. Добра нагода для відповідного чоловіка. AL 5-4080

MACHINIST MAINTENANCE Repair and maintain automatic and semi automatic machinery used in production of small mass produced items. Punch press, printers, spot welders. EVANS RULE CO. 400 Trumbull Street Elizabeth, N.J. EL 4-5800 An equal opportunity employer

РОЗКОЛОВАЧ Досвідчена праця при перетнах. Добра платня, постійна праця, гарні умови праці, зголошуватись особисто: H & S POLISHERS 2 West 47th St. Room 210 New York City

MACHINISTS And MACHINE OPERATORS for milling machines, lathes and grinders to machine precision parts, to close tolerances. Excellent work atmosphere, opportunity for advancement, liberal fringe benefits. Manufacturer of precision products for aerospace industry. Day and night shift openings, full or part time available. Call 633-6990 for application form or stop in at Servotronics Inc., 3901 Union Rd., Cheektowaga, N.Y. An equal opportunity employer

ПОШУКУЄТЬСЯ досвідченого переплетника. Стала праця, гарні умови праці, багато щедрих боніфітів. FEDERAL LOOSELEAF CORP. 68 Kings St. N.Y.C. OR 5-5700

МЕХАНІКИ при машинах, з досвідом або добрим випуском у сталевих і металевих виробках. Добра платня, постійна праця. Всі користи. Мусить розуміти і говорити по-англійськи. SAW MILL RIVER INDUSTRIES 1051 Saw Mill River Road Yonkers, N.Y.

ПРАЦЯ HELP WANTED MALE

AUTO MECHANIC Top pay, fine working conditions, many benefits, including hospitalization. Permanent position with volume dealer. See Mr. Basta. LYNN CHEVROLET 461 Kearny Avenue Kearny, N.J. 201 WY 1-8350

СУПЕРІНТЕНДЕНТ До нового 240 родинного будинку Garden Apartment House у Middle Essex County, New Jersey. Досвідчений при опріяванні гарячою водою і всіх напрямках. Знамениті відносини між локаторами. Писати: P.O. Box 63 Parlin, New Jersey

МУЖЧИННИ ЗАцікавлених прошу тел.: 967-5600, ext. 228 AVON PRODUCTS, INC. Midland & Peck Avenues Rye, New York

ГОДИННИКАРИ Досвідчений у прецізійних роботах, добра платня, стала праця, боніфіти. ZODIAC WATCH CO. 1212 Avenue of America's (48th St., N.Y.C.) 581-6300

SET-UP MAN For Traub B.M.W. Automatic Screw Machine. \$4.00 за год. + надпрограмовою години (overtime) та механіки до праці всього роду. MANACRAFT INC. 678 Berriman St., Brooklyn, NY NI 9-7878

MACHINISTS 1st & 2nd class. To operate various machines setting up & working to close tolerances from Blue Prints. Also wanted Quality Control Inspectors. PENCOC HYDRAULICS Port Newark, N.J. 201 624-8771

AUTOMOBILE MECHANICS \$50-50 flat rate, paid vacations, sick days and other benefits. Our mechanics now earning \$10,000 to \$14,000 yearly; busy shop. Call 233-0220 or apply to service mgr., Mike Culivas. NORRIS CHEVROLET Westfield, N.J.

DRAFTSMAN Basic hydraulic system, small Company with excellent training & advancement opportunities, ideal working conditions in Port Newark, N.J. Salary open. Call 201 659-2600

MEN For wholesale sash & door concern. Experience desirable — not essential. 1. Warehouse Men 2. Window Frame Assemblers (Will train) 3. Tractor Trailer Drivers Good all-year employment. Advancement. Liberal fringe benefits. Must speak & write English. J. A. MELNICK CORP. Pegasus Ave. & Livingston St. Northvale, N.J.

TOOLMAKERS Top men, top wages. Air conditioned shop, benefits, overtime, hospitalization. LINKEL DIV. CHROMALLOY CORP. OF BAHWAY 201 388-2422

ЩЕ ПРО ГЕСТАПІВСЬКІ ЗВІРСТВА В КАЛУЩИНІ

(Продовження зі стор. 2-ої) числі й з 14-літнім хлопчиною, який цілий місяць чекав на звільнене місце, щоб дістатися до школи, годі щось певне сказати. Правдоподібно, вислали їх до концентраційного табору. Жаль тільки, що не прагнули всіх призвиць розстріляних та засланих. Ця подія була найбільшим нещастям не лише для родин, що втратили своїх найближчих, вона була великим горем для школи та всієї Калущини. Ще раз переживала шкода страх у той день, коли був арештований д-р Капітан та інші. Гестапівці, що з'явилися в місті десь по 9-й

годині ранку, вганяли по цілому місті, учителі залишилися в класі, а в тривозі за себе й учнів ходив від класу до класу і втихомирював їх, не зраджуючи того, що діялося в місті. Того ж пам'ятного дня ввечері, як заявила мені дружина, заходив до мого помешкання гестапівський офіцер з якимсь цивільним і питався за мною. Хто це був і чого хотів — не знаю, але від того вечора я більше не ночував у своїй хаті і незабаром, завдяки інсп. А. К., був перенесений до такої самої школи і в тому самому характері до Самбора. Попередню пропозицію інспектора Б. зорганізувати учительську семінарію в Буячі не прийняв, бо знав, що ліпше посуватися далі на захід, а не на схід.

Тут хочу згадати ще про один епізод, який в'яжеться зі школою. Німці казали повисувати в класах портрети фюрера. В той час тяжко було набути нові рами зі склом, і мій знайомий, дуже інтелектуальний і присильний купецький, порадив пошукати десь на горічці портрети з часів польських чи більшовицьких. І дійсно, я знайшов такі портрети і згаданий знайомий на портрети Сталіна поставив Гітлера, кажучи: „Хто знає, чи це ті не вернеться“. Було це ще восени 1941 року. По якомусь часі названий купець знову прийшов до мене і попросив прийняти його молодшу доньку Мату на працю (за більшовицькі я вчив її в 7-й класі, а її старшу сестру в 9-й класі). За згодою Арбайтсамту вона стала допомагати сторожеві, і за те одержувала невеличку платню та деколи приділи в натурі, які часами вдалося діставати від наших установ для учителів, бо приділи на харчові картки були дуже скупі.

В моїй школі знаходився архів ще польської гімназії і в ньому було дуже багато метрик та свідоцтв учнів згаданої школи. Коли ж жидів вже загнали в гетто і німці почали їх розстрілювати, я вибрав відповідні до Матиного віку метрику та свідоцтво якоїсь польської школярки і залишив їх на письмовому століку в своїй канцелярії. На другий день не знайшов я вже тих документів, але чи Мата скористалася з них, годі мені знати. Ще раз, і то останній, прибігла вона з гетта одного дня смерком до мене в помешкання і попросила дати цю метрику з харчів, що я ї зробив. Пізніше бачив ще її брата, як ішов до роботи в колоні. Цікаво, чи хоч хтонебудь врятувався з тієї гарної родини?

В той час тяжко було набути нові рами зі склом, і мій знайомий, дуже інтелектуальний і присильний купецький, порадив пошукати десь на горічці портрети з часів польських чи більшовицьких. І дійсно, я знайшов такі портрети і згаданий знайомий на портрети Сталіна поставив Гітлера, кажучи: „Хто знає, чи це ті не вернеться“. Було це ще восени 1941 року. По якомусь часі названий купець знову прийшов до мене і попросив прийняти його молодшу доньку Мату на працю (за більшовицькі я вчив її в 7-й класі, а її старшу сестру в 9-й класі). За згодою Арбайтсамту вона стала допомагати сторожеві, і за те одержувала невеличку платню та деколи приділи в натурі, які часами вдалося діставати від наших установ для учителів, бо приділи на харчові картки були дуже скупі.

В моїй школі знаходився архів ще польської гімназії і в ньому було дуже багато метрик та свідоцтв учнів згаданої школи. Коли ж жидів вже загнали в гетто і німці почали їх розстрілювати, я вибрав відповідні до Матиного віку метрику та свідоцтво якоїсь польської школярки і залишив їх на письмовому століку в своїй канцелярії. На другий день не знайшов я вже тих документів, але чи Мата скористалася з них, годі мені знати. Ще раз, і то останній, прибігла вона з гетта одного дня смерком до мене в помешкання і попросила дати цю метрику з харчів, що я ї зробив. Пізніше бачив ще її брата, як ішов до роботи в колоні. Цікаво, чи хоч хтонебудь врятувався з тієї гарної родини?

НАД КОРДОНОМ КАМБОДЖИ

Американські санітарі перев'язують пораненого воїка із Першої Кавалерійської Дивізії ЗДА, пораненого під час бою з комуністичними партизанами поблизу кордону Камбоджі в Чу Понг у Південному В'єтнамі.

Брукліни - Південь, Н. Й.

Цього року минає 50 років, як горстка українських імгрантів, поселена в цій частині Брукліна, дала початки до заснування українсько греко-католицької церкви. П'ятдесят років минає, як аперше тут загомоніло наше рідне „Господи помилуй“. Були це тяжкі і непевні кроки, але прив'язання і любов до своєї церкви гнала тих людей до діла, яке, могло здаватися, було понад їх сили. Але, як звичайно, кожне благородне діло почате з Богом, — мусить увінчатись успіхом. Було це так і в нас 1916-го року.

25 червня 1966, на запрошення нашого пароха монс'єра Климента Прийм, зішлася знов до церковної зали горстка парафіян, щоб відзначити по п'ятдесятьох роках ту працю наших піонерів. Треба з радістю згадати, що між присутніми були кілька синів тих перших піонерів. Після представлення справи нашим парохом і по короткій дискусії вибрано Комітет до відсвяткування 50-літнього Ювілею.

До Комітету обрані слідує особі: монс'єр Климента Прийм — голова, Іван Гулей — заступник голови, Марія Демидчук — секр. української мови, Михайло Полігон для англійської мови, Василь Музика — касир, Михайло Якубович, Анна Кучер, Богдан Макарушка, Іван Кудлак, Петро Рибка, Петро Бабухівський, Марія Кудлак, д-р Осип Оршківич, Іван Сидор, д-р Володимир Мартинець, Анна Ткачук, Марія Душиник, д-р Іван Пиріг, і інж. Роман Рогожа — член. Контрольна Комісія: Іван Ткачук і Михайло Рибка.

З нагоди цього рідкісного свята рішено видати пропам'ятну книгу про діяльність за всі роки нашої громади, з записками покійного д-ра Семена Демидчука, і на підставі розповідей живих основників. Книжку має оформити ред. Михайло Островерха. Крім історії нашої парафії, в книжці будуть також побажання наших парафіян і прихильників. Ювілей буде складатись з

БОЛЬШЕВИКИ БАЖАЮТЬ ЗАТІННИТІ МАНЕВРИ НАТО

Норфольк, Вірджинія. — Команда американської флотії подала, що більшовики вживають літаків, кораблів і підводних човнів, щоби затінити маневри НАТО, що відбуваються на Атлантичському океані. У цих маневрах беруть участь з'єднання п'ятиох держав - членів НАТО. Вже в неділю советські літаки перелетали понад місцем маневрів у напрямі Норвегії. Наступного дня в цій частині океану появились советські кораблі з винищувачем, керованим ядерною енергією, як також підводні човни.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 27-го СЕРПНЯ 1966 р. ЮТКА, Н. П. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 484 Відділ о год. 8-й веч. в приміщенні парафіяльного дому при 1104 Стрет вул. Простіть членів прибути, бо маємо вибрати делегата на 9 Конвенцію УНКА: Ринков маємо рад спрад до подороження. Молоді паншоччленки УНС, які бажать взяти участь в конвенції вибору Мисс Союзівки, що відбудуться 17 і 18 вересня на Союзіні, також простіть прибути на збори. Одночасно простіть не змолкати з впадуванням членів своїх впадок. Для вигоди членів, будемо обирати членські впадки кожної неділі після Служб Божих в парафіяльному домі, в долинній залі. Коли В. Запаранок відсутній, впадки можна впадувати на руки рек. секр. і Романа Яковца або пред. і Михайло Дмитровою. Вол. Запаранок, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 28-го СЕРПНЯ 1966 р.

РОЧЕСТЕР, Н. П. Місячні збори В-ва ім. Паскафа 217 Відд. о год. 2-й по пол. в залі Укр-Амер. Клубу, 292 Гудсон Евену. З приходу в Браччю Пінкуні який відбудуться 21 серпня, збори відбудуться на тижневій паніше. — К. Шенчук, предс. Ф. Голод, фін. секр. С. Мартинюк, кас. В. Колданський, рек. секр.

REAL ESTATE DISPLAY

ПРОДАЄТЕ чи КУПУЄТЕ? ДОМИ - БІЗНЕСИ - ЛІТНІСЬКА - ПЛОЦІ - ФАРМИ TRIDENT REALTY CO. 98 Second Ave. - NEW YORK, N.Y. - Tel.: 477-6400 ВЕРЕМО ДОМИ ПІД ЗАРЯД

HELP WANTED MALE

Український Народний Дім 214 Фултон вул. в ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. — ПОШУКУЄ — БАРТЕНДЕРА НА ПОСТІНУ ПРАЦЮ. ПЛАТНЯ ПІСЛЯ УМОВИ. ЗВЕРТАТИСЯ ЛИСТОВО або ТЕЛЕФОНІЧНО: Тел.: EL 3-9715

ОБЛАСНОГО ОРГАНІЗАТОРА

на стейт і місто Нью Йорк ПРИЙМЕ НЕГАННО УКРАЇНСЬКІЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ Постійна праця, життєве, акцидентне і соціальне забезпечення, пенсійний фонд й інші урядові управління. Платня по умові. Зголошення з коротким життєписом слід писати на адресу: UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕВНИК Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ. PETER JAREMA 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y. ORegion 4-2568

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛУБ в НЬО ЙОРКУ влаштовує з доручення УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ в днях 3-го, 4-го і 5-го вересня 1966 р.

на кортах „СОЮЗІВКИ“ ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ за індивідуальні першості УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ на рік 1966 і за нагороди УНСОЮЗУ, „СОЮЗІВКИ“, „СВОБОДИ“, „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА“ і п-ні М. ДУШНИК в поодинокій грі: ЖІНОК — ЧОЛОВІКІВ — СЕНЬОРИВ ЮНАЧОК — ЮНАКІВ. У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки) українського походження, яких Т-ва є членами УСПАК. Зголошення до змагань враз із виповом по \$2.50 від змагуна приймає: Mr. Bohdan RAK 43-21 49th Street, Long Island City, N.Y. 11104 Телефон: TW 8-7685 до 30-го серпня 1966 р. Додаткових зголошень перед початком змагань не приймається, бо льосування відбудуться перед змаганнями на засіданні Комісії змагань на Союзіні. Змагуни чи їх Товариства подвають про замовлення інчлігів на „Союзіні“. Замовлення простіть слати вчасно на адресу: „СОЮЗІВКА“ Ukrainian National Association Estate KERNHONKSON, N. Y. Спортівні Т-ва виготовлять прапорці у красках спового Т-ва у виді прямокутника (2 х 3 стопи) і передать їх проведові змагань. Побідники турнірів одержать нагороду та грамоти УСПАК-у. Збірка всіх змагунів в суботу, 3-го вересня 1966 року у „Веселці“ — в год. 9-й ранку. на басейні „СОЮЗІВКИ“ ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ ЖІНОК — ЧОЛОВІКІВ — ЮНАЧОК І ЮНАКІВ за ПЕРШОЦІ УСПАК-у, за мандрівну шапу УНСОЮЗУ у дружинному точкуванні та за медалі УНСОЮЗУ В ТАКИХ КОНКУРЕНЦІЯХ: Чоловіки: 100 м довільним 100 м, грудним Грнці 4 х 50 м довільним Юнаки 12 до 16 років: 50 м довільним Хлопці 8 до 12 років: 25 м довільним Жінки 50 м довільним Юначки 12 до 16 років: 50 м довільним Дівчата 8 до 12 років: 25 м довільним Перед змаганнями відбудуться показові стрибки з трамполіну і вишки. Учасник плавацьких змагань може брати участь не більше, як у двох конкуренціях. Змагуни-учасники мають самі подбати про замовлення приміщення на „Союзіні“ на час змагань: „СОЮЗІВКА“ Ukrainian National Association Estate KERNHONKSON, N. Y. Зголошення учасників до змагань буде приймати провідник змагань Ярослав Рубель в суботу, 3-го вересня о год. 3-й по пол. над басейном Союзівки. Початок змагань о год. 4-й. Клубове точкування у всіх конкуренціях 5-3-1, у грнцях 10-6-2. Швидко штурм був скінчений. Зетарові люди розбродили тих, що залишилися в живих, і змусили їх маршувати через рівнину. Пізніше, в монгольському таборі, Зетар промовив до в'язнів. — Слухайте цього — він ричав... — Ви маєте до вибору між славою зі мною — або смертю!

